

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล
กรณีศึกษาชุมชนประมงพื้นบ้าน ตำบลคลองวาฬ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้วิจัย ศิรินทรภรณ์ บุญจันทร์

ปีการศึกษา 2568

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล
กรณีศึกษาชุมชนประมงพื้นบ้าน ตำบลคลองวาฬ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล
โดยใช้ชุมชนประมงพื้นบ้านในตำบลคลองวาฬ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นกรณีศึกษา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี
(Mixed Methods) โดยเก็บข้อมูลจากแกนนำชาวประมง 50 คนผ่านแบบสอบถาม และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก 5
คน

ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีระบบความรู้ท้องถิ่นที่เข้มแข็ง มีความสามารถในการใช้ทิศทางลม กระแสน้ำ และดวงจันทร์
เพื่อประกอบการประมงอย่างยั่งยืน การใช้เครื่องมือที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
และการกำหนดฤดูห้ามจับสัตว์น้ำตามข้อตกลงของชุมชน รวมถึงมีการดูแลแนวปะการังด้วยกติกาชุมชน นอกจากนี้
ชุมชนยังมีทัศนคติเชิงบวกต่อการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เช่น
การร่วมศึกษาระบบนิเวศน้ำกร่อยและการปลูกปะการังเทียมร่วมกับนักวิชาการ
 อีกทั้งยังมีข้อเสนอแนะในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ท้องถิ่น การจัดกิจกรรมขอพันธุ์ปลาในวันสำคัญ
 และการทำซั้งปลาเพื่ออนุรักษ์สัตว์ทะเล

งานวิจัยนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของชุมชนในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านการอนุรักษ์ พื้นฟู
 และสร้างความมั่นคงทางอาชีพภายใต้บริบทวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมของชุมชน, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง, ประมงพื้นบ้าน